

ศักยภาพทางการคลังขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา

องค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก่งศรีภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

Financial Potential of Local Administrative Organizations:

A Case Study of Lup Kha Subdistrict Administration, Kaeng Khro

District, Chaiyaphum Province

ดร.อภิชาติ ดวงธิสาร¹ ดร.ธวัฒน์ เขตจัตุรัส² ดร.ดิเรก ถึงฝั่ง³

Dr. Apichit Duangthisan¹ Dr. Thawat Khetchatturat² Dr. Direk Teungfun³

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปต่อเรื่องศักยภาพการคลังขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคของศักยภาพการคลังเกี่ยวกับเรื่องบุคลากรของงานคลัง กฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการจัดสรรงบประมาณของงานคลัง (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ กับเรื่องศักยภาพการคลัง และ (4) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาระบบการคลังพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก่งศรีภูมิ จังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ประชากรได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่งานคลัง หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ประชาชน ผู้ใช้บริการ และหน่วยงานเอกชนผู้ให้บริการ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ อัตราส่วน ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และสถิติไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพทั่วไปของศักยภาพทางการคลัง พบว่า ท้องถิ่นมีระบบเศรษฐกิจอยู่ในภาวะถดถอย ประชากรเพิ่มขึ้น อัตราว่างงานสูง แต่อัตราการเก็บภาษีของท้องถิ่นไม่เปลี่ยนแปลง การเก็บภาษียังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ขาดการจัดทำแผนพัฒนารายได้ท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ ประชาชนขาดการตื่นตัวในการเสียภาษี

2. สภาพปัญหาอุปสรรคของศักยภาพทางการคลัง พบว่า ขาดการให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของประชาชน ประชาชนขาดมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม ขาดการลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีจิตสำนึกในการให้บริการ

¹ ดร. คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

Dr, Faculty of Political Science and Law, Northern College

² ดร. คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

Dr, Faculty of Political Science and Law, Northern College

³ ดร. คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

Dr, Faculty of Political Science and Law, Northern College

ขาดปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ขาดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ขาดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการทุกภาคส่วน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ กับศักยภาพทางการการคลัง พบว่า ศักยภาพทางการการคลังด้านวิธีการบริหารอยู่ในเกณฑ์ดี ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการใช้บริการงานคลังด้านวิธีการบริหารงานคลังไม่มีความสัมพันธ์ต่อเพศและอายุ แต่มีความสัมพันธ์ต่อการศึกษาและอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. แนวทางแก้ไขปัญหาของศักยภาพทางการการคลัง พบว่า (1) ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมวางแผน การควบคุม กำกับดูแล และตรวจสอบ (2) ต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขในเรื่องการประชาสัมพันธ์การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร (3) ต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขในส่วนการประชาสัมพันธ์ด้านสถานการณ์การเงินให้ประชาชนทราบ (4) ต้องการให้จัดสรรงบประมาณให้ตรงตามความต้องการของประชาชน และ (5) ต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขด้านการบริการที่ล่าช้า พนักงานขาดมนุษยสัมพันธ์อันดี ไม่สุภาพเรียบร้อย ไม่ตรงต่อเวลา

คำสำคัญ: ศักยภาพทางการคลัง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลหลุบคา

Abstract

The research purposes were: (1) to study the general condition on the fiscal potential of local government organization; (2) to study the problems and obstacles of the fiscal potential concerning the personnel of the treasury, rules, regulations, and relevant laws, and the allocation of the budget of the treasury; (3) To study the relationship between gender, age, education, and occupation, to fiscal potential; and (4) to study the solution to the problem of the area's fiscal potential of Lubkha Subdistrict Administrative Organization, Kaeng Kho District, Chaiyaphum Province. This was the mixed method research. The research tool was the in-depth interview form. The population was the local administrators, treasury officers, relevant government agencies, public service users, and private service users; the sample group was 377 persons, selected by the stratified random sampling method. The data analysis data were the ratios, percentages, min values, max values and chi-square statistics.

The research findings were:

1. The general conditions of fiscal potential found: the local economy was in recession; the population was increasing; the unemployment rate was high; but the local tax rate was unchanged; the taxation was not meeting the target; the lack of

preparation the effective local income development plans; and the people lack tax awareness.

2. The problems and obstacles of fiscal potential found: lack of knowledge about the people's roles; people's lack of awareness of participation; lack of access to the area to listen to opinions and needs of the people; executives and service providers are conscious of providing services, lack of amendments to rules, regulations and laws; lack of public relations to disseminate information to the public; and lack of building a network of cooperation in all sectors.

3. The correlation between gender, age, education, and occupation to fiscal potential found: the fiscal potential in terms of management methods was good; the opinions on improving the use of fiscal services in terms of fiscal management methods did not related to gender and age; however, related to the education level and occupation at statistical significance level 0.05.

4. The solution to the problem of fiscal capacity found: (1) requires people to participate in planning, controlling, supervising and auditing; (2) want to make improvements in the matter of public relations and dissemination of information; (3) want to make improvements in the public relations on financial situation to the public; (4) require that the budget be allocated to meet the needs of the people; and (5) require improvements in service delays, employees lack good human relations, are disrespectful, and are not punctual.

Keywords: financial potential, local administrative organizations, Lup Kha Subdistrict Administration Organizations

บทนำ

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ก็เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย มีกระบวนการที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ในท้องถิ่นและยกระดับคุณภาพของชุมชนได้ การคลังท้องถิ่นตามกฎหมายดังกล่าวนี้ทำให้ทราบถึงทิศทางงบประมาณรายรับรายจ่ายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสามารถวิเคราะห์ถึงสภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ว่ามีลักษณะทางการคลังเป็นไปในทิศทางใดและมีความสามารถในการพึ่งตนเองได้

มากนักน้อยเพียงใด การบริหารงานการคลังเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นงานที่เอื้ออำนวยเกื้อหนุนความสะดวกให้งานอื่นๆ ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แต่ปัจจุบันกับพบว่ามีปัญหาต่างๆ มากมายทั้งการวางแผนทางการเงิน การใช้จ่ายเงิน การควบคุมการประเมินผลการใช้จ่ายเงิน (อุดม ทุมโฆษิต, 2551, หน้า 12)

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการให้บริการสาธารณะต่อประชาชนในพื้นที่ การจัดการการคลังเป็นหัวใจหลักในการขับเคลื่อนการบริหารองค์การ (วรสิทธิ์ เจริญพัฒน์, 2555, หน้า 5) การให้บริการงานคลังที่ดี โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรมแก่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ถือเป็นภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติภายใต้กรอบของกฎหมาย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการงานคลังที่ดีมีคุณภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรมแก่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยให้ประชาชนหรือผู้ใช้บริการเข้ามามีส่วนร่วมในทุกมิติ ทั้งร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผลประโยชน์กลับคืนสู่ท้องถิ่น ฉะนั้นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการให้บริการงานคลังของท้องถิ่นให้ดีขึ้นมีคุณภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรม แก่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพราะหากการบริหารงานคลังด้อยคุณภาพแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อทางด้านการเงินการคลัง การจ่ายเงินอย่างไม่เหมาะสมไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน และก่อให้เกิดความเสียหายในที่สุด (ดุจฤทัย สะอาดนัก, 2560, หน้า 14)

องค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ แบ่งเขตการปกครองเป็น 13 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรเป็นชาย 3,643 คน เป็นหญิง 3,687 คน รวมทั้งสิ้น 7,330 คน คิดเป็นจำนวน 2,319 ครัวเรือน สัดส่วนรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละของรายได้รัฐบาล เพิ่มขึ้นจาก 28.16 % ในปี 2559 เป็น 29.36 % ในปี 2560 เป็น 29.42 % ในปี 2561 เป็น 29.47 % ในปี 2562 (ข้อมูลประชากร ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ณ กรกฎาคม 2562) จากตัวเลขสถิติดังกล่าว สะท้อนถึงความจริงของสถานการณ์คลังขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ยังพึ่งเงินอุดหนุน และอิงกับภาษีแบ่งจากรัฐบาลในสัดส่วนที่สูง สำหรับการจัดเก็บรายได้ในท้องถิ่นในสภาพปัจจุบันยังเป็นส่วนน้อย (ต่ำกว่าร้อยละ 15 ของรายได้ทั้งหมด) และมีอัตราส่วนที่คงที่ไม่เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าห่วงใยและควรจะมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอย่างลึกซึ้ง และเร่งรัดการจัดเก็บรายได้ เนื่องจากตามหลักเกณฑ์การคลังที่ดี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรพึ่งพิงรายได้ของตัวเองในสัดส่วนที่สูงพอสมควร (เช่นร้อยละ 50) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลนั้นควรจะเป็นส่วนเสริมเมื่องานคลังขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับเงินภาษีอากรของประชาชนจำนวนมาก งานคลังท้องถิ่นจึงถือเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันงานคลังท้องถิ่นยังไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการให้บริการเท่าที่ควร ยังคงมองว่าถึงอย่างไรท้องถิ่นก็ยังจะมีรายได้จากเงินอุดหนุนในปริมาณที่สูงจากรัฐบาล โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ซึ่งมี

ปริมาณน้อยมาก (ต่ำกว่าร้อยละ 15 ของรายได้ทั้งหมด) งานคลังของท้องถิ่นจึงไม่ได้ให้ความสำคัญในส่วนของการให้บริการ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อภารกิจอื่น ๆ ที่กฎหมายบังคับให้ต้องถ่ายโอนให้กับท้องถิ่นในภายภาคหน้า ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบระหว่างการให้บริการระหว่างงานคลังท้องถิ่นในปัจจุบันกับงานคลังของหน่วยงานอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้ถ่ายโอนมาให้กับท้องถิ่นประชาชนจะเกิดการเปรียบเทียบความแตกต่างของการให้บริการทำให้หน่วยงานอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้ถ่ายโอนมายังท้องถิ่นนำข้ออ้างทางด้านบริการมาเป็นเงื่อนไขไม่ยอมถ่ายโอนมายังท้องถิ่น ส่งผลให้รายได้ของท้องถิ่นที่จะต้องเก็บเองไม่เพิ่มขึ้น และยังไม่สอดคล้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่เน้นการให้บริการแก่ประชาชนเป็นสำคัญโดยไม่ได้หวังผลกำไร (ชูชาติ ชายประทีป, 2561, หน้า 57)

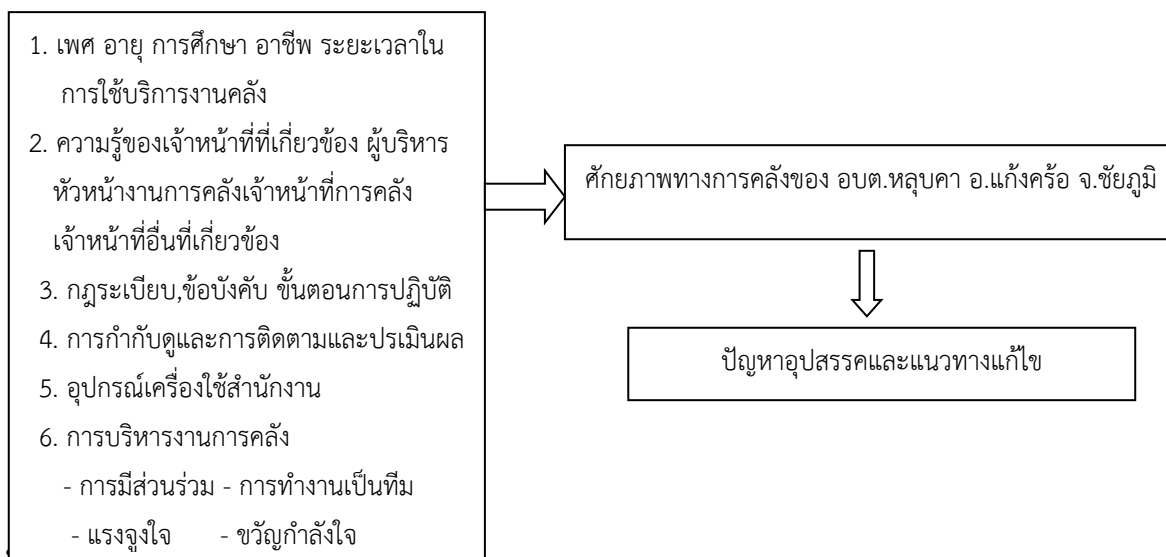
ดังนั้น ผู้วิจัยต้องการศึกษาศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมีความสำคัญและมีผลกระทบต่อการให้บริการตลอดจนงบประมาณของแผ่นดินและความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ของท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาในเรื่องนี้ โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการศึกษา 5 ด้าน คือ (1) ในด้านบุคลากรของงานคลัง (2) ในด้านกฎระเบียบข้อบังคับและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่นำไปสู่ขั้นตอนการปฏิบัติ (3) ในด้านการจัดสรรงบประมาณของงานคลัง (4) ในด้านอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน (5) ในด้านวิธีการบริหารงานคลัง ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ และเพื่อเปรียบเทียบศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ตามปัจจัยส่วนบุคคล และนำผลที่ได้จากการศึกษารั้งนี้ไปใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาเรื่องศักยภาพการคลังขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคของศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ เกี่ยวกับเรื่องบุคลากรของงานคลัง เรื่องกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เรื่องการจัดสรรงบประมาณของงานคลัง เรื่องอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน เรื่องวิธีการบริหารงานการคลัง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ กับศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ
4. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหของศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน แนวคิดเรื่องประสิทธิภาพการทำงาน และทฤษฎีทฤษฎีการจัดการ องค์การ ทฤษฎีการบริหาร ทฤษฎีและองค์ความรู้ด้านการมีส่วนร่วม ทฤษฎีและองค์ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ทฤษฎีและองค์ความรู้เกี่ยวกับงบประมาณ ทฤษฎีและองค์ความรู้ด้านการเงิน ทฤษฎีและองค์ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะและการวางแผน ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ทฤษฎีตามแนวความคิดของอาร์กิริส ทฤษฎีตามแนวความคิดของ Peter M Senge และจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประชากรได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่งานคลัง หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ประชาชนผู้ใช้บริการ และหน่วยงานเอกชน ผู้ใช้บริการ จำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา ทั้งสิ้น 6,429 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 377 และต่อมาได้ทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามระดับชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองโดยการศึกษาเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ มีทั้งหมด 5 ส่วนคือ (1) ผู้บริหาร (2) เจ้าหน้าที่การคลัง (3) ส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง (4) ประชาชนผู้ใช้บริการและหน่วยงานอื่นที่ใช้บริการโดยไข่มাত্রาวัต เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended)

การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยต่าง ๆ ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับงานศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และกำหนดกรอบโครงสร้างเนื้อหาแบบสอบถาม (Construct Validity)

2. กำหนดวัตถุประสงค์ และแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม แล้วทำร่างแบบสอบถาม

3. เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของคำถาม

4. หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด (IOC หรือ Index of Item-Objective Congruence) โดยเลือกใช้ประเด็นข้อคำถามที่มีค่าดัชนีสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบใช้โดยการ (Try Out) กับ (1) ประชาชนผู้ใช้บริการ (2) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง (3) เอกชนที่เกี่ยวข้อง

6. หาค่าความเชื่อถือของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาได้จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึง (1) ผู้บริหาร (2) เจ้าหน้าที่การคลัง (3) ส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง (4) ประชาชนผู้ใช้บริการ (5) หน่วยงานอื่นที่ใช้บริการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ให้ตอบแบบสอบถาม

2. แบบสอบถามที่ไม่ได้ส่งกลับ ผู้ศึกษาและผู้ช่วยผู้ศึกษาได้ไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ (chi-square) ที่เกี่ยวกับตัวแปรซึ่งเป็นอิสระต่อกัน โดยการวิเคราะห์ตารางด้วยอัตราส่วนร้อยละ โดยได้แสดงลักษณะตารางตามมาตราส่วนของตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

1. การสำรวจความคิดเห็นกับผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่งานคลัง หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ประชาชนผู้ให้บริการ และหน่วยงานเอกชนผู้ให้บริการ นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เชิงเนื้อหา

2. ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นตามคุณลักษณะของ (1) ผู้บริหาร (2) เจ้าหน้าที่การคลัง (3) ส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง (4) ประชาชนผู้ให้บริการ (5) หน่วยงานเอกชนผู้ให้บริการ จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบค่าแบบอิสระ (Independent Sample t-test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

3. แบบทดสอบตอนที่ 3 นำเอาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของ (1) ผู้บริหาร (2) เจ้าหน้าที่การคลัง (3) ส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง (4) ประชาชนผู้ให้บริการ (5) หน่วยงานเอกชนผู้ให้บริการ มาสังเคราะห์เป็นความเรียง

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพทั่วไปของศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ คือ ท้องถิ่นมีระบบเศรษฐกิจอยู่ในภาวะถดถอย ประชากรเพิ่มขึ้น อัตราว่างงานสูง แต่อัตราการเก็บภาษีของท้องถิ่นไม่เปลี่ยนแปลง การเก็บภาษียังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ขาดการจัดทำแผนพัฒนารายได้ท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ ประชาชนขาดการตื่นตัวในการเสียภาษี

2. สภาพปัญหาอุปสรรคของศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย (1) ขาดการให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของประชาชน ประชาชนขาดมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม (2) ขาดการลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีจิตสำนึกในการให้บริการ (3) ขาดปรับปรุงแก้ไข กฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ขาดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน และ (4) ขาดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการทุกภาคส่วน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ กับศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 55.70 เป็นหญิง ร้อยละ 44.30 เป็นชาย ร้อยละ 31.83 เป็นกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมาร้อยละ 22.02 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ที่เหลือร้อยละ 46.15 ด้านการศึกษา ร้อยละ 41.38 ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา รองลงมาร้อยละ 27.59 อยู่ในระดับประถมศึกษา ด้านอาชีพ

ร้อยละ 45.62 ค่าขาย รองลงมาร้อยละ 15.38 รับราชการและรัฐวิสาหกิจ เมื่อจำแนกตามเพศและอายุ พบว่า ร้อยละ 35.33 ของเพศชาย อยู่ระหว่างอายุ 41-50 ปี รองลงมาช่วงอายุ 31 – 40 ปี ส่วนเพศหญิง ร้อยละ 28.09 อยู่ระหว่างช่วงอายุ 31-40 ปี รองลงมาช่วงอายุ 41-50 ปี เมื่อจำแนกตามตามเพศและระดับการศึกษา พบว่า ร้อยละ 38.32 ของเพศชาย อยู่ในระดับการศึกษา มัธยมศึกษา รองลงมาการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ส่วนเพศหญิง ร้อยละ 35.54 อยู่ในระดับ การศึกษามัธยมศึกษา รองลงมาการศึกษาในระดับประถมศึกษา เมื่อจำแนกตามเพศและอาชีพพบว่า ร้อยละ 27.54 ของเพศชาย มีอาชีพ รับจ้าง รองลงมามีอาชีพค้าขาย ส่วนเพศหญิง ร้อยละ 43.33 มีอาชีพค้าขาย รองลงมาร้อยละ 20.95 มีอาชีพแม่บ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ กับขีดความสามารถในการให้บริการงานคลัง คือ ขีดความสามารถในการให้บริการงาน คลังด้านวิธีการบริหารอยู่ในเกณฑ์ดี ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการให้บริการงานคลังด้านวิธีการ บริหารงานคลังไม่มีความสัมพันธ์ต่อเพศ ,อายุ, แต่มีความสัมพันธ์ต่อการศึกษาและอาชีพ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4 แนวทางแก้ไขปัญหาการให้บริการงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหุลบุคา อำเภอ แก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 16.35 ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน การร่วมวางแผน การควบคุม กำกับดูแล และตรวจสอบ ร้อยละ 16.25 ต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขใน เรื่องการประชาสัมพันธ์การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ 13.54 ต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขในส่วน การประชาสัมพันธ์ด้านสถานการณ์การเงินให้ประชาชนทราบ ร้อยละ 13.02. ต้องการให้จัดสรร งบประมาณให้ตรงตามความต้องการของประชาชน และร้อยละ 10.94 ต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขด้าน การบริการที่ล่าช้า พนักงานขาดมนุษยสัมพันธ์อันดี ไม่สุภาพเรียบร้อย ไม่ตรงต่อเวลา

ส่วนประเด็นปัญหาของงานคลังที่ควรได้รับการแก้ไขและพัฒนาขึ้นให้ดีกว่าเดิมเรียงลำดับ ดังนี้คือ 1) ต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขในส่วนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของงานคลังเทศบาลให้ดีขึ้น 2) ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมวางแผน การควบคุม กำกับดูแล และตรวจสอบ และ ประเมินผลให้มากขึ้นกว่าเดิม 3) ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ด้านการเงินการคลังให้ประชาชน ทราบอย่างต่อเนื่องและให้มากกว่าเดิม 4) ต้องการให้มีการจัดสรรงบประมาณให้ตรงตามความ ต้องการของประชาชนอย่างโปร่งใสให้มากกว่าเดิม และ 5) ต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขด้านการบริการที่ ล่าช้าบ้าง พัฒนาให้พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้นกว่าเดิม สุภาพเรียบร้อยและตรงต่อเวลาให้ดีกว่า เดิมยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหุลบุคา อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่าสภาพทั่วไปของศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ

1.1 ในด้านบุคลากรของงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุบคา บุคลากรในส่วนนี้มีการพัฒนาด้านคุณภาพการบริการดี บุคลากรมีจิตสำนึกในการให้บริการ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสุภาพเรียบร้อยและความเป็นกันเอง มีความตรงต่อเวลา มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ซักถามการทำงานทดแทนกัน การติดตามงานและการประสานงานกัน มีคุณสมบัติตรงกับสายงาน และจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการทำงาน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และเปิดกว้างให้บุคลากรได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องในทุกระดับ นอกจากนั้นผู้บริหารทั้งสายการเมืองและสายเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการทำงานเป็นทีม และตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง ไม่เข้าไปแทรกแซงทางอำนาจและผลประโยชน์ หรือล้วงลูกในการทำงานจากบุคลากรของงานคลัง ส่วนเจ้าหน้าที่งานคลังหรือผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของดุจฤทัย สอาดนัก (2560) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาขีดความสามารถในการบริหารงานคลังท้องถิ่น : เทศบาลตำบลหัวสะพาน อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าความสามารถการบริหารงานคลังในภาพรวมอยู่ในระดับสูงที่พบว่า ความสามารถในการบริหารงานคลังในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลหลุบคา มีการจัดเก็บภาษีมีความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติและมีความโปร่งใส บุคลากรการคลังมีการบริการดี มีจิตสำนึกในการให้บริการ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสุภาพเรียบร้อยและความเป็นกันเอง มีความตรงต่อเวลา มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ซักถามการทำงานทดแทนกัน การติดตามงานและการประสานงานกัน มีคุณสมบัติตรงกับสายงาน และจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการทำงาน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และเปิดกว้างให้บุคลากรได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องในทุกระดับ ผู้บริหารทั้งสายการเมืองและสายเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการทำงานเป็นทีม และตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง ไม่เข้าไปแทรกแซงทางอำนาจและผลประโยชน์ และเจ้าหน้าที่งานคลังหรือผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย อย่างถูกต้อง

1.2 ในด้านกฎระเบียบข้อบังคับและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องที่นำไปสู่ขั้นตอนการปฏิบัติ ในส่วนนี้ผู้ศึกษาได้พบว่าเจ้าหน้าที่งานคลังหรือผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ได้อย่างถูกต้อง ใช้งบประมาณตรงตามวัตถุประสงค์และความต้องการของประชาชน ตรงตามแผนงานที่ตั้งไว้ ทำให้สามารถเคลียร์ค่าใช้จ่ายได้ทันตามกำหนดเวลา ไม่เกิดการทำงานที่ล่าช้า ข้ำซ้อนและยุ่งยาก ไม่เกิดความเสียหายแก่ประชาชนหรือผู้มาใช้บริการ สอดคล้องกับแนวคิดของ David Osborne และ Ted Gaebler (1992) ให้แนวความคิดว่าระบบราชการควรเป็น Customer Driven Government ให้ความสนใจกับ Customer ที่เป็นประชาชนผู้ให้บริการนั่นเอง ดังนั้น

Customer Driven Government คือ รัฐบาลที่ให้ศูนย์กลางอยู่ที่ประชาชน เช่นเดียวกับภาคธุรกิจที่ศูนย์กลางอยู่ที่ลูกค้า ดังนั้น การคิด การทำ ต้องกลับไปที่ประชาชน ว่าประชาชนจะได้ประโยชน์อะไร ฟังพอใจอย่างไร จึงเท่ากับเป็นการเพิ่มอำนาจให้กับประชาชน ลดบทบาทและอำนาจของภาครัฐลง นั่นคือหลักที่ต้องการเห็น ต่อมา มีการเน้นเรื่ององค์การมากขึ้น เมื่อกระบวนการทัศนคติเปลี่ยนไป จากผู้บริหารเป็นศูนย์กลางอย่างในอดีต กลายมาเป็นประชาชนเป็นศูนย์กลางในปัจจุบัน

1.3 ในด้านการจัดสรรงบประมาณของงานคลัง ในส่วนนี้ผู้ศึกษาได้พบว่าการจัดสรรงบประมาณตรงตามความต้องการของประชาชน คุ่มค่าและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมตามความจำเป็นเร่งด่วน ได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณจากมติที่ประชุมและงบประมาณที่มีอยู่ในแต่ละปี โดยไปตรวจสอบดูพื้นที่จริง และคำนึงถึงผลตอบแทนที่จะเกิดขึ้นกับประชาชน รวมตลอดทั้งได้มีการประชาสัมพันธ์ในส่วนนี้ให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกำกับดูแล ร่วมตรวจสอบ และร่วมติดตามประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของชูชาติ ชายประทีป (2561) ที่ว่าการบริหารการคลังท้องถิ่นระดับเทศบาลในเขตเมือง และเขตภูมิภาค พบว่า แหล่งที่มาของรายได้อิทธิพลทางการเมือง ศักยภาพของผู้จัดเก็บภาษี และการใช้เครื่องมือในการจัดเก็บภาษีตาม สภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมถึงการสร้าง ความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในการจัดการกับภาษี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลหลุบคามมีการจัดสรรงบประมาณตรงตามความต้องการของประชาชน คุ่มค่าและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมตามความจำเป็นเร่งด่วน ได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณจากมติที่ประชุมและงบประมาณที่มีอยู่ในแต่ละปี โดยไปตรวจสอบดูพื้นที่จริง และคำนึงถึงผลตอบแทนที่จะเกิดขึ้นกับประชาชน รวมตลอดทั้งได้มีการประชาสัมพันธ์ในส่วนนี้ให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกำกับดูแล ร่วมตรวจสอบ และร่วมติดตามประเมินผล

1.4 ในด้านอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน ในส่วนนี้ผู้ศึกษาได้พบว่าการมาติดต่อกับงานของผู้ใช้บริการ มีความสะดวก เช่น สถานที่ในการให้บริการ ป้ายติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ ชัดเจนเพียงพอ และสถานที่ติดต่อกับงานมีสิ่งแวดล้อมที่ดีและเหมาะสม การบริการครอบคลุมทุกด้าน เช่นด้านทะเบียนราษฎร และบัตรประจำตัวประชาชน สอดคล้องกับแนวคิดของกิตติ บุนนาค (2545) การบริหารการเงิน เป็นการดำเนินงานเพื่อให้องค์การมีความอยู่รอดและมั่นคง โดยผู้บริหารขององค์การจะต้องกำหนดนโยบายด้านการเงินอย่างชัดเจน ซึ่งผู้บริหารองค์การจึงควรมีการกำหนดนโยบายทางการเงินไว้ โดยต้องกำหนดให้มีระบบการบริหารการเงินเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ ต้องสร้างข้อมูลและข่าวสารทางการเงิน ให้มีลักษณะเป็นข้อมูลข่าวสารที่อ่านง่ายกว่าย้อนกลับหลังไปสู่ออดีต ต้องนำเอาเครื่องมือ หรือเทคนิคการบริหารการเงินในวิธีการต่าง ๆ เข้ามาใช้ให้เหมาะสมกับองค์การ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลหลุบคามมีการจัดสรรอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานได้อย่างเพียงพอ และจัดบุคลากรให้ทำงานเหมาะสมกับตำแหน่งงานทำให้ประชาชนผู้มาติดต่อกับงานมีความสะดวก สถานที่มีความสะอาด ป้ายติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ มีความชัดเจนเพียงพอ และสถานที่

ติดต่อกันมีสิ่งแวดล้อมที่ดีและเหมาะสม การบริการครอบคลุมทุกด้าน มีความยืดหยุ่น ลดระยะเวลา และลดขั้นตอนในการทำงาน

1.5 ในด้านวิธีการบริหารงานคลัง ในส่วนนี้ผู้ศึกษาได้พบว่า วิธีการบริหารงานคลังได้ครอบคลุมทุกด้านตามความต้องการของประชาชน การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบถึงสถานการณ์ทางการเงินเพียงพอ และได้เปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กรในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดให้บริการงานคลังในเรื่องการวางแผน การควบคุม กำกับดูแล การบริหารงบประมาณ และตรวจสอบอย่างเหมาะสม ผู้บริหารได้ใช้วิธีการบริหารงานคลังเชิงรุก รวดเร็วทันใจและสร้างความพึงพอใจต่อผู้มาใช้บริการ มีการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดการทำงานที่ไม่ซ้ำซ้อน ไม่ล่าช้า และมีความยืดหยุ่น ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการควบคุมงานคลัง ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก มีวัฒนธรรมร่วมขององค์กร ซึ่งทำให้งานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ กล้าทำงานและไม่เกรงกลัวต่อความผิด นอกจากนั้นผู้บริหารทั้งสายการเมืองและสายเจ้าหน้าที่ของรัฐตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง โดยไม่เข้าไปแทรกแซงทางอำนาจและผลประโยชน์เพื่อเบี่ยงเบนในการกระทำความผิดหรือแสวงหาประโยชน์ หรือไม่เข้าไปล้วงลูกในการทำงานจากบุคลากรของงานคลัง ส่วนเจ้าหน้าที่งานคลังหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ละเลยหรือหลบเลี่ยงต่อปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของกิตติ บุนนาค (2545:75) กล่าวว่า หลักการสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ นักบริหารควรให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการของการบริหาร เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ (RBM) การบริหารมุ่งสัมฤทธิ์ผลโดยใช้หลัก Balance Scorecard การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยใช้หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคตมีวิธีการบริหารงานคลังได้ครอบคลุมทุกด้านตามความต้องการของประชาชน มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง มีการจัดเวทีชุมชนเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กรในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดให้บริการงานคลังในเรื่องการวางแผน การควบคุม กำกับดูแล การบริหารงบประมาณ และตรวจสอบอย่างเหมาะสม ผู้บริหารได้ใช้วิธีการบริหารงานคลังเชิงรุก รวดเร็วทันใจและสร้างความพึงพอใจต่อผู้มาใช้บริการ มีการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดการทำงานที่ไม่ซ้ำซ้อน ไม่ล่าช้า และมีความยืดหยุ่น ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการควบคุมงานคลัง ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก มีวัฒนธรรมร่วมขององค์กร ซึ่งทำให้งานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ กล้าทำงานและไม่เกรงกลัวต่อความผิด นอกจากนั้นผู้บริหารทั้งสายการเมืองและสายเจ้าหน้าที่ของรัฐตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง โดยไม่เข้าไปแทรกแซงทางอำนาจและผลประโยชน์เพื่อเบี่ยงเบนในการกระทำความผิดหรือแสวงหาประโยชน์ หรือไม่เข้าไปล้วงลูกในการทำงานจากบุคลากรของงานคลัง ส่วนเจ้าหน้าที่งานคลังหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ละเลยหรือหลบเลี่ยงต่อปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย

2. สภาพปัญหาอุปสรรคของศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ มีดังนี้คือ ขาดการให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของประชาชน ประชาชนขาดมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม ขาดการลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีจิตสำนึกในการให้บริการ ขาดปรับปรุงแก้ไข กฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ขาดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ขาดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการทุกภาคส่วน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ กับศักยภาพทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 55.70 เป็นหญิง ร้อยละ 44.30 เป็นชาย ร้อยละ 31.83 เป็นกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมาร้อยละ 22.02 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ที่เหลือร้อยละ 46.15 ด้านการศึกษา ร้อยละ 41.38 ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 27.59 อยู่ในระดับประถมศึกษา ด้านอาชีพ ร้อยละ 45.62 ค้าขาย รองลงมาร้อยละ 15.38 รับราชการและรัฐวิสาหกิจ เมื่อจำแนกตามเพศและอายุ พบว่า ร้อยละ 35.33 ของเพศชาย อยู่ระหว่างอายุ 41-50 ปี รองลงมาช่วงอายุ 31 – 40 ปี ส่วนเพศหญิง ร้อยละ 28.09 อยู่ระหว่างช่วงอายุ 31-40 ปี รองลงมาช่วงอายุ 41-50 ปี เมื่อจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา พบว่า ร้อยละ 38.32 ของเพศชาย อยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษา รองลงมาการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ส่วนเพศหญิง ร้อยละ 35.54 อยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษา รองลงมาการศึกษาในระดับประถมศึกษา เมื่อจำแนกตามเพศและอาชีพพบว่า ร้อยละ 27.54 ของเพศชาย มีอาชีพ รับจ้าง รองลงมา มีอาชีพค้าขาย ส่วนเพศหญิง ร้อยละ 43.33 มีอาชีพค้าขาย รองลงมา ร้อยละ 20.95 มีอาชีพแม่บ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ กับขีดความสามารถในการให้บริการงานคลัง คือ ขีดความสามารถในการให้บริการงานคลังด้านวิธีการบริหารอยู่ในเกณฑ์ดี ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการใช้บริการงานคลังด้านวิธีการบริหารงานคลังไม่มีความสัมพันธ์ต่อเพศ ,อายุ, แต่มีความสัมพันธ์ต่อการศึกษาและอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4 แนวทางแก้ไขปัญหาการให้บริการงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหุบคา อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

ประเด็นปัญหาของงานคลังที่ควรได้รับการแก้ไข กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 17.10 ต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขในส่วนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของงานคลัง อีกร้อยละ 13.64 ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมวางแผน การควบคุม กำกับดูแล และตรวจสอบ ร้อยละ 13.31 ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ด้านการเงินการคลังให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่องและให้มากกว่าเดิม ร้อยละ 12.01 ต้องการให้จัดสรรงบประมาณให้ตรงตามความต้องการของประชาชน และร้อยละ 11.69 ต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขด้านการบริการที่ล่าช้า พนักงานขาดมนุษยสัมพันธ์อันดี ไม่สุภาพเรียบร้อย ไม่ตรงต่อเวลา ให้ดียิ่งขึ้น

ส่วนประเด็นปัญหาของงานคลังที่ควรได้รับการแก้ไขและพัฒนาขึ้นให้ดีกว่าเดิมเรียงลำดับดังนี้คือ 1) ต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขในส่วนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของงานคลังเทศบาลให้ดีขึ้น 2) ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมวางแผน การควบคุม กำกับดูแล และตรวจสอบ และประเมินผลให้มากขึ้นกว่าเดิม 3) ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ด้านการเงินการคลังให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่องและให้มากกว่าเดิม 4) ต้องการให้มีการจัดสรรงบประมาณให้ตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างโปร่งใสให้มากกว่าเดิม และ 5) ต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขด้านการบริการที่ล่าช้าบ้าง พัฒนาให้พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้นกว่าเดิม สุภาพเรียบร้อยและตรงต่อเวลาให้ดีกว่าเดิมยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านบุคลากรงานคลัง ควรปรับปรุงด้านการบริการที่ล่าช้าบ้างให้รวดเร็วยิ่งขึ้น มีความสุภาพ มีมนุษยสัมพันธ์อันดีและตรงต่อเวลามากขึ้นกว่าเดิม เปิดโอกาสให้ประชาชนได้สอบถาม ปรับปรุงด้านการบริการงานคลังที่ดีมีคุณภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรมแก่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมากกว่าเดิม สร้างจิตสำนึกในการให้บริการ คัดเลือกสรรหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติตรงกับสายงาน ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ และกฎหมาย บริหารงานเชิงรุก รวดเร็วทันใจและสร้างความพึงพอใจต่อผู้มาใช้บริการให้สำคัญต่อขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินไม่ให้เกิดการยุ่งยากซ้ำซ้อน หรือล่าช้า และมีความยืดหยุ่น ไม่เบิกจ่ายเงินข้ามสายงานการเคลียร์ค่าใช้จ่ายคืนให้ทันตามกำหนดเวลา มีความกล้าที่จะทำงานอย่างถูกต้องตรงไปตรงมาโดยไม่กลัวความผิด มีความไม่เลือกปฏิบัติ มีความโปร่งใสในการทำงาน

1.2 ด้านกฎระเบียบข้อบังคับและกฎหมาย ควรปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ และกฎหมายต่าง ๆ ที่ส่งผลให้การทำงานเกิดความล่าช้า ซ้ำซ้อน และยุ่งยาก เกิดความไม่พึงพอใจต่อผู้มาใช้บริการ

1.3 ด้านการจัดสรรงบประมาณของงานคลัง ควรปรับปรุงเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้ตรงตามความต้องการของประชาชน และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การควบคุม การกำกับดูแล การบริหารงบประมาณ และการตรวจสอบ ไม่ควรให้มีการแทรกแซงทางอำนาจและผลประโยชน์จากนักการเมืองหรือหน่วยงานใด ๆ

1.4 ด้านอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน ควรปรับปรุงเรื่องอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานให้ทันสมัย มีการฝึกอบรมพนักงานให้มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมกับตำแหน่งงาน และสามารถหมุนเวียนงานหรือทำงานแทนกันได้ ใช้อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด การนำเอาเครื่องมือหรือเทคนิคการบริหารการเงินในวิธีการต่าง ๆ เข้ามาใช้ให้เหมาะสมกับองค์การ

1.5 ด้านวิธีการบริหารงานคลัง ควรปรับปรุงในด้านการบริหารงานคลังทั้งผู้บริหารที่เป็น นักการเมือง ข้าราชการประจำและเจ้าหน้าที่งานคลังที่เกี่ยวข้อง ให้มีศักยภาพและขีดความสามารถ ในการบริหารงานคลังอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง มี ความโปร่งใส เป็นธรรม กระตุ้นให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีจิตสำนึกในการให้บริการอย่าง แท้จริง ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการอบรม และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ รมรณงค์ในด้านการประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน แก้ไขปรับปรุงคุณภาพการบริการให้ดีขึ้นทั้งด้านการวางแผน การจัดสรรทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน การคัดเลือกบุคลากร การฝึกอบรม การนิเทศงาน และการ ติดตามประเมินผล ส่วนภาคเอกชนและภาคประชาชนต้องรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ของประชาชนต่อการดำเนินงาน กระตุ้นให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนั้น ยังต้องพัฒนาทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางยุทธศาสตร์การบริหาร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในส่วนการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการงานคลังท้องถิ่น ความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น การแทรกแซงของนักการเมือง ทางอำนาจและผลประโยชน์ของงานคลังท้องถิ่น การมีส่วนร่วมขององค์การชุมชนและประชาชนใน การบริหารงานคลังท้องถิ่น การบริการภาครัฐแนวใหม่ (new public service) การบูรณาการภาครัฐ และความร่วมมือจากทุกภาคส่วนต่อการพัฒนาศักยภาพการให้บริการงานคลังท้องถิ่น

บรรณานุกรม

กรมพัฒนาชุมชน. (2562). ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) 2562. {ออนไลน์}. สืบค้นจาก :

: www://data.go.th.dataset/jpt (2562, 25 กรกฎาคม).

กิตติ บุนนาค. (2545). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ . กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ชูชาติ ชายประทีป. (2561). การบริหารการคลังท้องถิ่นระดับเทศบาลในเขตเมืองและเขตภูมิภาค.

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2561.

หน้า 57.

ดุจฤทัย สะอาดนัก. (2560). ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาขีดความสามารถในการบริหารงานคลังท้องถิ่น. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

วรสิทธิ์ เจริญพุด. (2555). การพัฒนาความสามารถการบริหารงานคลังเทศบาลนครและเทศบาลเมือง. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

- อนันต์ เจริญแก่นทราย. (2549). ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนา
องค์การ บริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อุดม ทุมโหลสิต. (2551). การปกครองท้องถิ่นสมัยใหม่: บทเรียนจากประเทศพัฒนาแล้ว. กรุงเทพฯ:
แซท โฟร์ พรินติ้ง.
- David Osborne and Ted Gaebler. (1992). **Reinventing Government**. M.A. Addison-
Wesley Publishing Company.